

DISSERTATIONES HISTORIAE UNIVERSITATIS TARTUENSIS

5

LIIVIMAA JA VENE 13. SAJANDIL

UURIMUS POLIITILISEST AJALOOST

ANTI SELART

TARTU ÜLIKOOLI
KIRJASTUS

SISUKORD

SISSEJUHATUS

Töö teema	9
Historiograafia	13
Allikad	19

I. PEATÜKK: IDA-EUROOPA KONFESSIOONIPÍIRID

12. SAJANDIL

1.1. Kirikulõhe ja Vene kirik	27
1.2. Vene ala ja selle läänenaabrid	32
1.3. Ristisõda ja skismaatikud	42
1.4. Taani ja Bremeni misjon Läänemere idarannikul	46
1.5. Paavstikuuria ja Kirde-Euroopa sündmused	51

ESIMENE OSA

II. PEATÜKK: LIIVIMAA RISTISÕJA ALGUS JA VENE

2.1. Vene poliitiline mõju Läänemere idarannikul 12. sajandi lõpul	56
2.2. Piiskop Meinard, Polotsk ja liivlased	67
2.3. Liivimaa ristisõda piiskop Alberti ajal	76
2.4. Riia kirik ja Väina-äärsed vürstkonnad	80
2.5. Latgale allutamine ja Pihkva	96
2.6. Eesti ala allutamine ja Vene	102

III. PEATÜKK: LIIVIMAA JA VENE 1230.–1240. AASTATEL

3.1. Liivimaa ja Vene 1230. aasta paiku	113
3.2. Legaat Balduini tegevus ja Vene	116
3.3. Stensby leping 1238. aastal ja sõjakäigud Venesse 1240.–1242. aastal	126
3.4. Neeva lahing 1240. aastal	133
3.5. Vadjamaa hõivamine 1240.–1241. aastal	138
3.6. Liivimaa ja Pihkva 1240.–1242. aastal	142
3.7. Taani kuningakoja osalemine Vene-sõjakäikudes 1240. aastatel	150

IV. PEATÜKK: VENE KATOLIILIKES ALLIKATES 13. SAJANDI

ESIMESEL POOLEL

4.1. Edela-Venega seotud allikatering	155
4.2. <i>Rutheni</i> Henriku Liivimaa kroonikas	161
4.3. Liivimaa, Vene ja paavstikuuria	163
4.4. Soome, Vene ja paavstikuuria	168

TEINE OSA

V. PEATÜKK: PEAPIISKOP ALBERT SUERBEERI AEG VENE-LIIVIMAA SUHETES

5.1. Riia peapiiskopkonna loomine	174
5.2. Polotsk, Liivimaa ja Leedu	176
5.3. Albert Suerbeer ja kirikuuniooni katse Edela-Venes	186
5.4. Kirikuuniooni katse Põhja- ja Kirde-Venes	191
5.5. <i>Didmani</i> sõjakäik Vadjamaale 1256. aastal	200

VI. PEATÜKK: LIIVIMAA JA VENE 1260.–1320. AASTATEL

6.1. Vürst Daumantase võimuleasumine Pihkvas	205
6.2. Liivimaa, Leedu ja Polotsk	207
6.3. Lahing Rakvere lähedal 1268. aastal	212
6.4. Liivimaa, Novgorod ja Pihkva 1270.–1280. aastatel	219
6.5. Liivimaa kodusõda ja Vene	225
6.6. Liivimaa ja Vene 1320. aastatel	234

VII. PEATÜKK: LIIVIMAA JA TEMA VENE NAABRUS 13. SAJANDI TEISEL POOLEL JA 14. SAJANDI ALGUSES

7.1. Paavstid, tatarlased ja Vene	242
7.2. Vene koht Saksa ordu protsessis Riia peapiiskopi ja linnaga	248
7.3. Vene ja tema läänenaabrid 14. sajandi esimesel poolel	252

KOKKUVÕTE	266
-----------------	-----

SUMMARY	270
---------------	-----

BIBLIOGRAAFIA

Allikad	274
Kirjandus	280

LISAD	307
-------------	-----

<i>CURRICULUM VITAE</i>	313
-------------------------------	-----